

Pandemi Sürecinin Öğrencilerin Üniversiteye Uyum Durumlarına Etkisi

Betül ÖZAYDIN ÖZKARA¹

Orkun ÖZKARA²

Özet

Üniversite eğitimi öğrenciler için yeni bir başlangıç olarak nitelendirilebilir. Üniversite birinci sınıfta yeni ortama uyum sağlama süreci başlamaktadır. Bireylerin üniversiteye olan uyumunu etkileyen farklı faktörler bulunmaktadır. Bu çalışma pandemi sürecinin üniversite uyumuna olan etkisini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu amaçla, 2020-2021 eğitim öğretim yılında pandemi nedeni ile zorunlu olarak uzaktan eğitim ile üniversite öğrenim hayatına başlayan ve ikinci sınıfta ilk kez yüz yüze eğitime gelen 64 üniversite öğrencisi ile 1. sınıfta üniversite hayatına yüz yüze başlayan 66 öğrencinin üniversiteye uyum durumları incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin üniversiteye uyum durumlarına cinsiyet, okudukları program, üniversite okurken yaşadıkları yer ve üniversiteye gelmeden önce yaşadıkları yerin etkisi incelenmiştir. Tarama modelinin kullanıldığı çalışmada Üniversiteye Uyum Ölçeği (ÜUÖ) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin üniversiteye uyum puanlarının ortalamasının üstünde olduğu görülmüştür. Üniversite öncesinde ilçede yaşayan öğrencilerin, kişisel uyumlarının ($\bar{X} = 48,12$) ve üniversiteye uyumlarının ($\bar{X} = 219,25$) büyükşehirde yaşayan öğrencilerin kişisel uyumları ($\bar{X} = 39,13$) ve üniversite uyumlarına ($\bar{X} = 192,07$) göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Üniversite okurken ilçede yaşayan öğrencilerin de il merkezinde yaşayan öğrencilere göre sosyal uyum ve üniversiteye uyum konusunda daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Üniversiteye Uyum
Uzaktan Eğitim
Pandemi Süreci

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 02.11.2022

Kabul Tarihi: 29.11.2022

Elektronik Yayın Tarihi: 29.12.2022

DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1198269

¹ Doç.Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, betulozaydin@isparta.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2011-1352

² Öğr.Gör., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, orkunozkara@isparta.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0764-8128

The Effect of the Pandemic Process on Students' University Adaptation

Abstract

The process of adapting to the new environment begins in the first year of the university. Studies show that there are different factors that affect university adjustment, which is of critical importance for individuals. This study aims to determine the effect of the pandemic process on university adjustment. The effects of gender, the program, the place where they lived while studying at the university and the place where they lived before coming to the university were examined. In the study in which the survey model was used, the University Adaptation Scale developed by Sevinç-Tuhanioglu(2017) was used. As a result of the research, it was seen that the students' university adjustment scores were above the average. It has been determined that due to the pandemic, the fact that the students have studied in a distance education environment, their gender, the program they are studying do not significantly differentiate their adaptation to the university. It was determined that students living in the district before university had higher personal and university adjustment than students living in metropolitan cities. It has been determined that the students living in the district while studying at the university are more successful in social cohesion and adaptation to the university than the students living in the city center.

Keywords

Adaptation to University
Distance Education
Pandemic Process

About Article

Sending Date: 02.11.2022
Acceptance Date: 29.11.2022
Electronic Issue Date: 29.12.2022

DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1198269

GİRİŞ

Üniversite eğitimi, kişilerin bireyselleştiği, birçok öğrenci için belki de ilk kez kendi sorumluluğunun tamamını aldığı, ailesinin yanından ve alışkın olduğu ortamdan ayrılmak durumunda kaldığı bir sürecin başlangıcıdır. Bu nedenle üniversitenin ilk yılı uyum sürecinin yaşandığı bir dönemdir. Ülkemizde 2020-2021 yılında 1.780.488 öğrencinin, 2021-2022 eğitim öğretim yılında ise 1.660.912 yeni kayıt yaptıran öğrenci olduğu belirlenmiştir. Yükseköğretim verileri yıllar içinde üniversite tercihi yapan ve yerleşen öğrenci sayısında artış olduğunu göstermektedir (YÖK, 2022). Bu durum üniversite eğitimine olan ilginin arttığını dolayısıyla uyum durumunun da oldukça önemli hale geldiğini düşündürmektedir. Çünkü uyum sağlayamayan öğrencilerin eğitimlerini tamamlamadan okuldan ayrıldıkları bilinmektedir. Üniversiteye uyum sağlayamamak ayrılmayı etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Lehmann (2007) tarafından yapılan çalışmada, öğrenciler için uyum sağlayamamanın üniversiteden ayrılmanın temel nedenlerinden bir olduğu belirlenmiştir. Üniversitenin ilk yılı üniversiteye uyum açısından son derece kritik bir yıl olarak değerlendirilmektedir (Clinciu, 2013). İlk yıl yaşanan süreç üniversitenin ilerleyen yıllarındaki başarının da belirleyicileri arasında yer almaktadır (Tinto,1993). Üniversiteye uyumu etkileyen farklı faktörler olduğu görülmektedir. Örneğin kariyer kararı vermiş öğrencilerin üniversiteye uyumlarının daha kolay olduğu görülmüştür (Işık, 2014). Üniversiteyi isteyerek seçme durumunun üniversiteye uyumu olumlu etkilediği tespit edilmiştir (Konakçı, Özgürsoy Uran ve Uran, 2021).

Öğrencilerin sahip olduğu iletişim becerilerinin (Ceyhan, 2006), sosyo-demografik faktörlerin (Aladağ Bayrak, 2012) ve psikolojik dayanıklılık durumlarının (Kaba ve Keklik, 2016) da üniversiteye olan uyumda etkili olduğu belirlenmiştir. Bu konuda yapılan çalışmalarda üniversiteye uyum ile sosyal-kültürel etkinlikler (Karahana vd., 2005), kişilik özellikleri ve mizah tarzı (Sözer vd., 2020), ayrılık anksiyetesi (Turgut vd., 2020), gibi farklı değişkenler arasındaki ilişkinin araştırıldığı görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin uyum durumlarını analiz eden bu çalışma da ise pandeminin üniversite uyumuna olan etkisinin araştırılması hedeflenmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında Pandemi nedeni ile yüz yüze eğitimin yapılamamış olması, belirtilen eğitim öğretim yılında öğrencilerin okullarına gidememesine neden olmuştur. Bu nedenle yapılan çalışmada iki ayrı grup ile çalışılmıştır. İlk grup 2020-2021 eğitim öğretim yılında üniversiteye başlayarak ilk yıllarında uzaktan eğitim ile öğrenim gören ve 2021-2022 yılında ilk kez üniversiteye gelen 2. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. İkinci grup ise 2021-2022 eğitim-öğretim yılında yüz yüze öğrenime başlayan üniversite 1. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmada bu iki grubun uyum süreçlerini araştırmak amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranacaktır:

1. Üniversite 1. sınıf ve ilk yıllarında uzaktan eğitim ile öğrenim görmüş ve ikinci sınıfa yüz yüze devam eden öğrencilerinin uyum durumları nasıldır?
2. Öğrencilerin üniversiteye uyumları;
 - a. sınıflarına
 - b. okudukları programa
 - c. cinsiyetlerine
 - d. üniversite okurken yaşadıkları yere
 - e. üniversite öncesinde yaşadıkları yere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Çalışmada üniversite 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum süreçleri tarama modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da bulunan zamanda var olan olay ve olguların betimlendiği, araştırmaya konu olan durumların kendi koşulları içinde olduğu şekliyle tanımlandığı yaklaşımdır (Karasar, 2009). Bu nedenle yapılan çalışmada tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmaya Akdenizde bulunan bir devlet üniversitesinde önlisans düzeyinde eğitim alan 48'i kadın, 82'i erkek olmak üzere toplam 130 öğrenci katılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özelliklere göre dağılımı (N=130)

Demografik Özellikler	Kategori	Frekans	%
Cinsiyet	Erkek	48	36,9
	Kadın	82	63,1
Bölüm	Bankacılık ve Sigortacılık	68	52,3

	Çağrı Merkezi Hizmetleri	62	47,7
Sınıf	1.Sınıf	66	50,8
	2.Sınıf (1.sınıf uzaktan eğitim ile)	64	49,2
Üniversite öncesinde yaşadığı yer	Büyükşehir	38	29,2
	İl Merkezi	22	16,9
	İlçe Merkezi	39	30,0
	Kasaba- Köy	31	23,8
Üniversite okurken yaşadığı yer	İl Merkezi	40	30,8
	İlçe Merkezi	90	69,2

Öğrencilerin okudukları bölüm, sınıf bilgisi, üniversite öncesinde yaşadığı yer ve üniversite okurken yaşadığı yer ile ilgili bilgiler Tablo 1’de görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin üniversiteye uyum durumlarını belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu ve Sevinç-Tuhanoğlu (2017) tarafından geliştirilen Üniversiteye Uyum Ölçeği (ÜÜÖ) kullanılmıştır. 7’li likert tipte olan ölçek 45 maddeden ve akademik uyum, sosyal uyum, kişisel-duygusal uyum, kurumsal uyum olmak üzere dört faktörden oluşmaktadır. 12 maddeden oluşan akademik uyum, öğrencilerin bölümleriyle ilgili akademik yükümlülükleri gerçekleştirme ve akademik çevreden memnun olma durumlarını ifade etmektedir. 13 maddeden oluşan sosyal uyum, öğrencilerin üniversitede arkadaşlarıyla olan ilişkilerini, üniversitedeki sosyal yaşama katılım ile sosyal yaşamdan doyum alma durumlarını belirtmektedir. 10 maddeden oluşan kişisel-duygusal uyum, öğrencilerin duygu durumlarıdır. 10 maddeden oluşan kurumsal uyum ise öğrencilerin üniversitelerinden memnuniyetleri ve üniversite aidiyet duygularını içermektedir. Ölçekten alınan puan arttıkça uyumun arttığı ifade edilmektedir. Açıklayıcı Faktör analizinde 4 alt faktörde bulunan maddelerin faktör yüklerinin .500 ile .802 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu durum ölçeğin geçerli bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan $\chi^2(915) = 1792.48$, $\chi^2/sd = 1.96$, RMSEA = .037, SRMR = .047, GFI = .90, AGFI = .89 ve CFI = .94 değerleri ise 45 maddelik modelin kabul edilebilir olduğunu göstermiştir (Sevinç-Tuhanoğlu, 2017). Bu sonuçlar çalışmada kullanılan ÜÜÖ’nün geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu doğrulamaktadır.

Etik Kurul

Bu araştırma kapsamında gerçekleştirilen veri toplama süreçleri, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’nun, 25.11.2021 tarihli 74/01 sayılı belgesi ile onaylanmıştır.

BULGULAR

Çalışmada toplam 130 üniversite öğrencisinin sosyal uyum ölçeğine vermiş olduğu cevaplar değerlendirilmiş ve ölçeğin alt faktörleri ile ölçeğin tamamına ait (ÜÜÖ) ortalama puanları, standart sapma değerleri ve alınabilecek en az/en çok puanları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Üniversiteye uyum ölçeği ile ilgili betimsel istatistikler

Faktör	N	Ortalama (\bar{X})	SS	Min-Max
Akademik uyum	130	59,28	13,63	12-84
Sosyal uyum	130	59,48	16,63	13-91
Kurumsal uyum	130	46,42	12,65	10-70
Kişisel/Duygusal uyum	130	44,75	14,70	10-70
ÜÜÖ	130	209,94	42,61	45-315

Tablo 2'ye göre öğrencilerin akademik uyum faktöründen ortalama 59.28, sosyal uyum faktöründen 59.48, kurumsal uyum faktöründen 46.42, kişisel uyum faktöründen 44.75 ve üniversiteye uyum ölçeğinin tamamından ortalama 209.94 puan aldıkları görülmektedir. Ölçek faktörlerinden ve ölçeğin tamamından alınabilecek en az/en çok değer aralığı incelendiğinde her bir alt faktörde ve ölçeğin tamamında öğrencilerin ortalamanın üstünde uyum gösterdikleri ifade edilebilir. Öğrencilerin üniversiteye uyumlarında sınıf bilgisinin rolü, bağımsız örneklem t-testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin sınıflara göre uyumları için yapılan T-Testi sonucu

Faktör	Ortalama (\bar{X})		t	p
	1.sınıf (N=66)	2.sınıf (N=64)		
Akademik uyum	61,15	57,35	1,59	,252
Sosyal uyum	58,80	60,18	-,47	,926
Kurumsal uyum	48,51	44,57	1,64	,976
Kişisel/Duygusal uyum	45,30	44,18	,431	,864
Toplam	213,46	206,31	,957	,696

2019 yılında ortaya çıkan ve 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi nedeniyle 2019-2020 bahar yarıyılından itibaren dünya çapında olduğu gibi ülkemizde de her kademedeki uzaktan eğitime geçiş sağlanmıştır. Bu nedenle 2021-2022 güz yarıyılında 2.sınıf olan öğrenciler üniversiteye başladıkları ilk yıl güz ve bahar yarıyıllarında eğitimlerini uzaktan aldıktan sonra 2. sınıfın güz yarıyılında üniversitede yüz yüze eğitime başlamışlardır. 2021-2022 güz yarıyılında 1.sınıf olan öğrenciler ise yüz yüze eğitim ile okullarına başlamışlardır. Tablo 3'de 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum puanlarında ve üniversiteye uyum ölçeği alt faktörlerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($[t(957)=,696]$, $X^2_{1.Sınıf:66}=213.46$, $X^2_{2.Sınıf:64}=206.31$, $p>0.05$). Yüz yüze ya da uzaktan eğitimle üniversite hayatına başlayan öğrencilerin, eğitim öğretim sürecine uyum sorunu yaşamadığı ifade edilebilir. Öğrencilerin üniversiteye uyum durumlarında okudukları programın anlamlı bir farklılaşmaya neden olup olmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analizi edilmiş ve sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin okudukları programlara göre uyumları için yapılan T-Testi sonucu

Faktör	Ortalama (\bar{X})		t	p
	Bankacılık (N=68)	Çağrı (N=62)		
Akademik uyum	56,92	61,87	-2,09	,955
Sosyal uyum	57,89	61,22	-1,14	,175
Kurumsal uyum	44,20	48,85	-2,12	,203
Kişisel/Duygusal uyum	43,66	45,95	-,886	,378
Toplam	202,69	217,90	-2,058	,797

Tablo 4'te öğrencilerin okudukları programlara göre uyumları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı bağımsız örneklem t testi ile incelenmiştir. Bankacılık ve Sigortacılık Programında okuyan 68 öğrenci ile Çağrı Merkezi Hizmetleri Programında okuyan 62 öğrencinin üniversiteye uyum ölçeğinin alt faktörlerinden ve tamamından aldığı puanlar anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Öğrencilerin üniversiteye uyumlarında cinsiyetin anlamlı bir farklılaşma oluşturup oluşturmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analizi edilmiş ve sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre T-Testi sonucu

Faktör	Ortalama (\bar{X})		t	p
	Kadın (N=82)	Erkek (N=48)		
Akademik uyum	59,64	58,66	-,394	,253
Sosyal uyum	60,18	58,29	-,624	,809
Kurumsal uyum	46,89	45,62	-,549	,993
Kişisel/Duygusal uyum	44,51	45,16	,244	,985
Toplam	211,23	107,75	-,448	,674

Tablo 5'te öğrencilerin cinsiyetlerinin üniversite uyumunda anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı belirlenmiştir ($p < .05$).

Öğrencilerin üniversiteye uyumlarında üniversite okurken yaşadıkları yerin anlamlı bir farklılaşma oluşturup oluşturmadığı bağımsız örneklem t-testi ile analizi edilmiş ve sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Üniversite okurken yaşadıkları bölgeye göre uyumları için yapılan T-Testi sonucu

Faktör	Ortalama (\bar{X})		t	p
	İl merkezi (N=40)	İlçe (N=90)		
Akademik uyum	57,67	60,00	-,897	,372
Sosyal uyum	52,70	62,50	-3,112	,002*
Kurumsal uyum	45,07	47,02	-,809	,420
Kişisel/Duygusal uyum	43,55	45,28	-,621	,536
Toplam	199,00	214,81	-1,974	,043*

** 0.05 anlamlılık düzeyi

Çalışmanın yapıldığı okul, ilçe merkezinde bulunmaktadır. İlçe üniversitenin bulunduğu şehre 25 km uzaklıkta olup ilin en yakın yerleşim alanları arasında bulunmaktadır. Bu nedenle çalışmaya katılan öğrencilerin bir kısmı üniversitenin bulunduğu ilçe merkezinde bir kısmı ise bu ilçenin bağlı olduğu il merkezinde yaşamaktadır. Analiz sonucunda, öğrencilerin sosyal uyum faktöründe ($[t(-3.112)=.002]$, $\bar{X}^{\text{il_merkezi:40}}=52.70$, $\bar{X}^{\text{ilçe_merkezi:90}}=62.50$, $p < 0.05$) ve üniversite uyum ölçeğinin toplamında ($[t(-1.974)=.043]$, $\bar{X}^{\text{il_merkezi:40}}=199.00$, $\bar{X}^{\text{ilçe_merkezi:90}}=214.81$, $p < 0.05$) yaşadıkları yere göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. İl merkezinde yaşayan öğrenciler ile ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerin puanları arasında anlamlı farklılaşma belirlenmiştir. İlçe merkezinde yaşayan öğrencilerin üniversiteye uyumlarının ve sosyal uyum alt faktörlerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin üniversite öncesinde, büyükşehir, il merkezi, ilçe merkezi ya da kasaba/köy'de yaşamış olmasının üniversiteye uyumlarına olan etkisi ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre kişisel uyum alt faktöründe ve üniversiteye uyumlarında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Analiz sonrasında hangi bölgeler arasında anlamlı farklılık olduğunu belirlemek için Sheffe testi ile Post Hoc karşılaştırması yapılmış ve kişisel uyum alt faktörüne ait sonuçlar Tablo 7'de, ölçeğin tamamına ait sonuçlar Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerinin üniversite öncesinde yaşadığı bölgeye göre ANOVA sonucu

Uyum	Yaşadığı bölge	N	(\bar{X})	SS	F	p	Anlamlı Fark
Kişisel uyum	Büyükşehir	38	39,131	2,344	3,341	,021	Büyükşehir-İlçe
	İl merkezi	22	49,045	2,694			
	İlçe	39	48,128	2,261			
	Kasaba-Köy	31	44,354	2,778			

Tablo 7'ye göre üniversitede okumaya gelmeden önce öğrencilerin büyükşehir, il merkezi, ilçe merkezi veya kasaba/köyde yaşamış olması kişisel uyumlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmuştur. Sheffe testi ile Post Hoc karşılaştırması sonuçlarına göre büyükşehirde

yaşayan öğrenciler ile ilçe merkezinde yaşayan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p<.05$). İlçe merkezinde yaşayan öğrencilerin kişisel uyum puan ortalamalarının büyükşehirde yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ortalama puanlar incelendiğinde büyükşehirde yaşamış olan öğrencilerin ortalama puanlarının en düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerinin üniversite öncesinde yaşadığı bölgeye göre ANOVA sonucu

Uyum	Yaşadığı bölge	N	(\bar{X})	SS	F	p	Anlamlı Fark
Toplam Uyum	Büyükşehir	38	192,078	41,949	3,514	,017	Büyükşehir-İlçe
	İl merkezi	22	219,227	37,641			
	İlçe	39	219,256	46,958			
	Kasaba-Köy	31	216,322	38,193			

Tablo 8'e göre üniversiteye uyum ölçeğinin tamamından alınan puanlar üniversiteye başlamadan önce büyükşehirde ve ilçe merkezinde yaşayan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlılık göstermektedir. İlçe merkezinde yaşayan öğrencilerin toplam uyum puan ortalamalarının da yine büyükşehirde yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmada üniversiteye yeni başlayan 1. sınıfı öğrencileri ile 2. sınıfa geçmiş olmalarına rağmen pandemi nedeni ile ilk kez yüz yüze eğitime gelen öğrencilerin üniversiteye uyum durumları incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda her iki grupta yer alan öğrencilerinde üniversiteye uyum oranlarının ortalamanın üstünde olduğu belirlenmiştir. Literatürdeki bazı çalışmalarda ise üniversiteye uyumlarının düşük olduğunu görülmektedir. Öztürk (2020) tarafından yapılan çalışmada üniversiteye yeni başlayan hemşirelik bölümü öğrencilerinin algıladıkları stres ve üniversiteye uyum düzeyleri ile akademik genel not ortalamaları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin üniversiteye uyum düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin üniversiteye uyumları beklentileri ile yakından ilişkilidir. Erdoğan, Şanlı ve Bekir'in (2005) çalışmasında öğrencilerin üniversiteden olan beklentilerinin karşılanmadığı, dolayısı ile uyum sorunu yaşadıkları belirlenmiştir. Yapılan çalışmanın Meslek Yüksekokulunda gerçekleştirilmiş olmasının bu yönde olumlu bir etken olabileceği düşünülmektedir.

Üniversiteye uyum durumları cinsiyet, öğrencilerin okudukları program ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde yapılan bazı çalışmalarda da üniversiteye uyum ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (Işık, 2014; Karahan vd., 2005; Sertelin Mercan ve Yıldız, 2012; Turgut vd., 2020). Öğrencilerin okuduğu bölüme göre ise Karahan vd. (2005) çalışmasında farklılık görülmüştür. Belirtilen çalışmada Eğitim Fakültesi ile Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin Ziraat, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerine kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmada, araştırmaya katılan öğrenci programlarından kaynaklı bir değişiklik olmayabileceği düşünülmektedir.

Üniversiteye uyum durumları 1. ve 2. sınıf öğrencilerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamıştır. Pandemi nedeni ile birinci sınıf eğitimini evde geçiren öğrenciler ile yüz yüze birinci sınıf eğitimine başlayan öğrenciler arasında uyum farklılığı olmadığı, her iki grubunda uyum sorunu yaşamadığı görülmektedir. Yapılan bazı çalışmalarda pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitime hazırbulunmuşluklarının yüksek olduğu (Kuzu, 2020; Ünal, Şanlıer ve Şengül, 2021), uzaktan eğitimden kısmen memnun oldukları (Er Türküresin, 2020) uzaktan eğitimin konforunun doyum sağladığını düşündükleri (Üçer, 2020) belirlenmiştir. Ayrıca öğrenciler uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yanları olduğunu düşünseler de eğitim öğretim sürecinde var olması gerektiğini ifade etmişlerdir (Genç, Engin ve Yardım, 2020). Acil çözüm olarak dünya çapında her eğitim kademesinde kullanılan uzaktan eğitim yöntemi ile üniversite birinci sınıf eğitimini alan ve 2. sınıfta ilk kez yüz yüze eğitime gelen öğrencilerin de uyum sorunu yaşamamış olmasının öğrencilerin olumlu yaklaşımlarına bağlı olabileceği düşünülmektedir. Üniversite okurken öğrencilerin bir kısmı okulun bulunduğu ilçede bir kısmı ise şehir merkezinde kaldığını ifade etmiştir. İlçede yaşayan öğrencilerin sosyal uyum faktöründen ve ölçeğin tamamından almış oldukları puanların şehir merkezinde yaşayan öğrencilerden daha fazla olduğu görülmüştür. Okulun bulunduğu çevrede yaşamının uyumu kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Üniversiteye başlamadan önce öğrencilerin büyükşehir, il merkezi, ilçe merkezi ya da kasaba/köy'de yaşamış olmasının kişisel uyum faktöründe ve ölçeğin tamamında anlamlı bir farklılaşma oluşturduğu görülmektedir. İlçede yaşamış olan öğrencilerin hem kişisel uyumları hem de üniversiteye uyum durumlarının büyükşehirde yaşamış olan öğrencilere oranla daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Üniversitenin ilçede bulunması nedeni ile daha önce ilçede yaşayan öğrencilerin uyum sorunu yaşamaması, büyükşehirden gelen öğrencilerin ise alışmakta zorluk çekmesi beklenen bir durum olarak ifade edilebilir. Sevinç ve Gizir'in (2014) çalışmasında kişisel uyumu olumsuz etkileyen durumlar arasında çekingenlik, hata yapma ve eleştirilme kaygısı, yalnızlık ve ev özlemi gibi kişisel faktörlerinin bulunduğu görülmektedir. Büyükşehirde yaşamış bireylerin alışkın olmadığı ilçe ortamında bu tarz duyguları daha çok yaşamış olabileceği düşünülmektedir. Turgut vd.'nin (2020) çalışmasında ise yaşamının büyük bölümünün geçirildiği yere göre üniversite yaşamına uyum, duygusal uyum, kişisel uyum, akademik uyum ve sosyal uyum düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlememiştir. Araştırma bulguları ile Turgut vd.'nin (2020) çalışmasındaki farklılığın, çalışmaların yapıldığı okulların bulunduğu bölge ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Sertelin, Mercan ve Yıldız'ın (2012) çalışmasında ise öğrencilerin okudukları şehir olan İstanbul'da yaşıyor olmaları ya da sadece üniversite için bu şehirde yaşamaya başlamalarının üniversite ortamına uyum ve akademik uyum alt boyutlarında farklılaşma oluşturduğu belirlenmiştir. İstanbul'da yaşayan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Dolayısıyla aşına oldukları yerde yaşayan öğrencilerin uyumlarının daha kolay olduğu söylenebilir. Akıncı, çalışması bu durumu destekler niteliktedir. Öğrencilerin eğitim hayatlarını sürdürmeleri nedeniyle şehir değiştirmeleri Akıncı Nergiz ve Gedik'in (2015) de belirttiği gibi yer değiştirme hareketi veya sosyal bir değişim sürecini ifade etmekte ve çeşitli unsurlar tarafından etkilenmektedir. Öğrencilerin uyumu, sadece bireyler için değil eğitim kurumları içinde son derece önemlidir. Öğrencilerin üniversiteye uyum sürecindeki sorunları kurum kaynaklarının boşa harcanmasına neden olabilir (Hillman, 2005). Bu durum dikkate alındığında yapılan çalışma sonucunda üniversiteye uyum sürecinde öğrencilere destek konusunda üniversite personeline farkındalık oluşturulması sağlanabilir. Özellikle farklı bölgelerden üniversiteye okumaya gelen öğrenciler için uyumu arttıracak etkinliklerin yapılması sağlanabilir.

Ayrıca herhangi bir bölgeye eğitim kurumu kurulmadan önce öğrencilerin uyum konusunda yaşayabilecekleri sorunların ön araştırmasının yapılması, gerekli önlemlerin alınması ve hazırlıkların gerçekleştirilmesi sağlanabilir, ilgili kişi ve kurumlara tavsiyelerde bulunulabilir. Bunun yanı sıra konu ile ilgili araştırmacıların, çeşitli eğitim kademelerinde başka öğrencilerle gerçekleştirilmesi ve öğrencilerin demografik, ailevi özellikleri dikkate alınarak genişletilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akıncı, B. , Nergiz, A. & Gedik, E. (2015). Uyum Süreci Üzerine Bir Değerlendirme: Göç ve Toplumsal Kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, (2), 58-83. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gad/issue/43299/526432>
- Aladağ Bayrak, Ö. (2012). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Edirne.
- Ceyhan, A. A. (2006). An investigations of adjustment levels of Turkish university students with respect to perceived communications skill levels. *Social Behavior and Personality*, 34(4), 367-380
- Cliniciu, A. L. (2013). Adaptation and stress for the first year university students. *Social and Behavioral Sciences*, 78, 718-722.
- Er Türküresin, H. (2020). Covid-19 pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim*, 597-618. DOI: 10.37669/milliegitim.787509
- Erdoğan, S., Şanlı, H.S. ve Bekir, HŞ. (2005). Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13 (2), 479-496.
- Genç, S.Z., Engin, G. ve Yardım, T. (2020). Pandemi (Covid-19) sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin lisansüstü öğrenci görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 41, 134-158.
- Hillman, K (2005). *The first year experience: The transition from secondary school to university and TAFE in Australia*. Longitudinal Surveys of Australian Youth. Australian Government Department of Education Science and Training (DERST) Research Report 40.
- Işık, E. (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Öznel İyi Oluş, Üniversiteye Uyum, Kaygı ve Depresyon Düzeylerinin Kariyer Karar Düzeylerine göre İncelenmesi*. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi. 24-26 Nisan. İstanbul.
- Kaba, İ. ve Keklik, İ. (2016). Öğrencilerin üniversiteye uyumlarında psikolojik dayanıklılık ve psikolojik belirtiler. *Hacettepe Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2) 98-113.
- Karahan, T., Sakdoğan, M., Özkamalı, E., & Dicle, A. (2005). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum düzeylerinin denetim odağı ve atılganlık düzeyleri açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*,(18),.Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/deubefd/issue/25432/268335>
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi (19. Baskı). Ankara: Nobel

- Konakçı, G., Özgürsoy Uran, B. N. & Uran, H. A. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin üniversite yaşamına uyumunu etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(2 Pt 1), 321-330. DOI: 10.2399/yod.20.663940
- Kuzu, Y. (2020). Üniversiteyi yeni kazanan öğrencilerin pandemi kaynaklı uzaktan eğitime ilişkin hazırbuluşlukları ve görüşleri. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 103-135. DOI: 10.20493/birtop.818308
- Lehmann, W. (2007). " I just didn't feel like I fit in": The role of habitus in university dropout decisions. *Canadian Journal of Higher Education (CSSHE)*, 37(2), 89-110.
- Öztürk, A. (2020). An investigation the perceived stress, university adjustment levels and academic grade average of freshman nursing university students. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 2(3), 155-62.
- Sertelin Mercan, Ç. & Yıldız, S. (2012). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *HAYEF Journal of Education*, 8(2), 135-154. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/iuhayefd/issue/8795/109919>
- Sevinç, S., & Gizir, C. A. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin bakış açılarından üniversiteye uyumu olumsuz etkileyen faktörler (Mersin Üniversitesi Örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(4), 1285-1308.
- Sevinç-Tuhanoğlu, S. (2017). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversite yaşamına uyumlarına katkı sağlayan bireysel ve çevresel faktörlerin incelenmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bilim Dalı, Mersin.
- Sözer, O. T., Öztürk Dursun, S., Yortan, N., Güresen, U. ve Sakiroğlu, M. (2020). Kişilik özellikleri, mizah tarzları ve üniversiteye uyum arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkiler: Mizah tarzlarının aracı rolü. *Psikoloji Çalışmaları - Studies in Psychology*, 40(2): 533-559. <https://doi.org/10.26650/SP2019-0047>
- Tinto, V. (1993). *Leaving College: Rethinking the causes and cures of student attrition*. (2nd ed.) Chicago: University of Chicago Press.
- Turgut M. N. A, Ertürk Ö. S, Karşlı F., Şakiroğlu M. (2020). Algılanan stres ve üniversite yaşamına uyum ilişkisinde bir aracı değişken: ayrılık anksiyetesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 338-353. doi: 10.16986/HUJE.2018044072
- Üçer, N. (2020). Pandemi (Covid-19) Sürecinde uzaktan eğitim araçlarının etkinliğinin üniversite öğrencileri tarafından değerlendirilmesine kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı açısından bir bakış. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 11(21).206-223.
- Ünal N., Şanlıer N., Şengil A.Z. (2021). Pandemi döneminde üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye hazırbuluşluklarının ve uzaktan eğitime ilişkin deneyimlerinin değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 9(1), 89 - 104. Doi: 10.33715/inonusaglik.812109
- YÖK. (2022) *.Öğrenim Düzeyine Göre Öğrenci Sayısı*, <https://istatistik.yok.gov.tr/>